

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2018. május 17.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – Az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Európai Unión belüli kereskedelmének rendszere – Térítésmentes kiosztás – 2003/87/EK irányelv – 10a. cikk – I. melléklet – 2011/278/UE határozat – Az I. melléklet 2. pontja – A termék-referenciaértékek meghatározása – Hidrogéngyártás – A hidrogén termék-referenciaértékeire vonatkozó rendszerhatárok – A nagyfűtőértékű gáz forrásanyagában jelen lévő hidrogén szétválasztási folyamata”

A C-229/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. május 2-án érkezett, 2017. április 11-i határozatával terjesztett elő

az **Evonik Degussa GmbH**

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: C. G. Fernlund tanácselnök, J.-C. Bonichot (előadó) és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Evonik Degussa GmbH képviseletében S. Altenschmidt Rechtsanwalt,
- a Bundesrepublik Deutschland képviseletében G. Buchholz Rechtsanwalt,
- a német kormány képviseletében T. Henze, J. Möller és D. Klebs, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J.-F. Brakeland és A. C. Becker, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 63. o.) módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2003. L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.; a továbbiakban: 2003/87 irányelv), a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87 irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozatnak (HL 2011. L 130., 1. o.), és a 2017. január 24-i (EU) 2017/126 bizottsági határozattal (HL 2017. L 19., 93. o.) módosított, az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek a 2003/87 irányelv 11. cikkének (3) bekezdésével összhangban történő átmeneti ingyenes kiosztását szolgáló nemzeti végrehajtási intézkedésekről szóló, 2013. szeptember 5-i 2013/448/EU bizottsági határozatnak (HL 2013. L 240., 27. o.; a továbbiakban: 2013/448 határozat) az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Evonik Degussa GmbH és a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy az illetékes nemzeti hatóság megtagadta a felperessel szemben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek (a továbbiakban: kibocsátási egységek) térítésmentes kiosztását a nagyfűtőértékű gáz forrásanyagában jelen lévő hidrogén szétválasztási folyamatát megvalósító tevékenysége keretében.

Jogi háttér

A 2003/87 irányelv

- 3 A 2003/87 irányelv (8) preambulumbekkezdésének szövege a következő:

„A kibocsátási egységek kiosztásakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük az ipari eljárások kibocsátás-csökkentési lehetőségét is.”

- 4 Ezen irányelv 1. cikkének első bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv az üvegházhatású gázok kibocsátásának költséghatékony és gazdaságilag eredményes csökkentésének ösztönzése érdekében létrehozza a Közösségben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei kereskedelmének rendszerét [...]”

- 5 Az említett irányelv „Alkalmazási kör” című 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelvet az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra és a II. mellékletben felsorolt üvegházhatású gázokra kell alkalmazni.”

- 6 Ugyanezen irányelv 3. cikkének b) pontja a „kibocsátások” fogalmát úgy határozza meg, mint az „üvegházhatású gázoknak valamely létesítményben található forrásokból a légkörbe történő kiengedése vagy az I. mellékletben felsorolt légiközlekedési tevékenységet folytató légi járműből az említett tevékenység tekintetében gázok kibocsátása”, és az e) pontja a „létesítmény” fogalmát, mint „minden olyan, helyhez kötött műszaki egység, amelyben egy vagy több, az I. számú mellékletben felsorolt

tevékenység vagy bármely más, azzal közvetlenül együtt járó tevékenység folyik, illetőleg amely [helyesen: amely] műszakilag kapcsolódik az adott telephelyen folytatott tevékenységhez, és amely hatással lehet a kibocsátásokra és a légszennyezésre”.

- 7 A 2003/87 irányelv 10a. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Bizottság 2010. december 31-ig közösségi szintű, teljes mértékben harmonizált végrehajtási intézkedéseket fogad el a kibocsátási egységek a (4), az (5), a (7) és a (12) bekezdésben említett kiosztására vonatkozóan [helyesen: a (4), az (5), a (7) és a (12) bekezdésben említett kibocsátási egységek kiosztására vonatkozóan], ideértve a (19) bekezdés harmonizált alkalmazásához szükséges bármely rendelkezést is.

Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló fenti intézkedéseket a 23. cikk (3) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

Az első albekezdésben előírt intézkedések lehetőség szerint közösségi szintű előzetes referenciaértékeket határoznak meg annak biztosítására, hogy a kiosztás módja ösztönözze az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését és az energiafelhasználás tekintetében hatékony műszaki megoldásokat, figyelembe véve a leghatékonyabb műszaki megoldásokat, a helyettesítő megoldásokat, az alternatív termelési folyamatokat, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést, a hulladékgázokból való hatékony energia-visszanyerést, a biomassza-használatot, valamint a CO₂ elkülönítését és tárolását, amennyiben rendelkezésre állnak ilyen létesítmények, továbbá az intézkedések nem ösztönözik a kibocsátás növelésére. [...]

Az egyes ágazatokban és alágazatokban a referenciaértékeket elviekben a termékek – és nem a ráfordítások – alapján kell kiszámítani, az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésének és az energiahatékonysági megtakarításnak az érintett ágazat vagy alágazat termelési folyamata során való maximalizálása érdekében.

[...]”

- 8 Ezen irányelv I. melléklete tartalmaz egy táblázatot, amely felsorolja azon tevékenységi kategóriákat, amelyekre alkalmazandó. Ezek között a tevékenységek között található a „Hidrogén (H₂) és szintetikus gáz előállítása reformálással vagy részleges oxidálással 25 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással”.

A 2009/29 irányelv

- 9 A 2009/29 irányelv (8) preambulumbekkezdése értelmében:

„[...] továbbá jobb tervezhetőséget kell biztosítani, valamint új ágazatok és gázok bevonásával bővíteni kell a rendszer hatókörét a szükséges befektetések ösztönzéséhez elengedhetetlen szén-dioxidár-jelzés megerősítése, valamint újabb kibocsátáscsökkentési lehetőségek felkínálása céljából, ami a kibocsátáscsökkentés összköltségének mérséklését és a rendszer nagyobb hatékonyságát eredményezi.”

A 2011/278 határozat

- 10 A 2011/278 határozat (1), (2), (4), (5) és (8) preambulumbekkezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) [A 2003/87] irányelv 10a. cikke előírja, hogy a kibocsátási egységek ingyenes kiosztására vonatkozóan a Közösség egészében alkalmazandó, teljes mértékben harmonizált végrehajtási intézkedéseknek lehetőség szerint előzetes referenciaértékeket kell meghatározniuk annak

biztosítására, hogy az ingyenes kiosztás módja ösztönözze az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentését és az energiafelhasználás tekintetében hatékony műszaki megoldásokat, figyelembe véve a leghatékonyabb műszaki megoldásokat [...]. A kiosztandó mennyiségeket a piac megfelelő működése érdekében a kereskedési időszak kezdete előtt rögzíteni kell.

- (2) Az egyes ágazatokra vonatkozó előzetes referenciaértékek meghatározására szolgáló elvek rögzítése során a kiindulópontot az ágazat vagy alágazat uniós létesítményei leghatékonyabb 10%-ának 2007–2008 közötti átlagteljesítménye adja. A referenciaértékeket elviekben a termékek – és nem a ráfordítások – alapján kell kiszámítani, az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésének és az energiahatékonysági megtakarításnak az érintett ágazat vagy alágazat termelési folyamata során való maximalizálása érdekében.

[...]

- (4) A Bizottság lehetőség szerint referenciaértékeket alakított ki a [2003/87] irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységek során előállított termékek, valamint a létesítmények közötti áruforgalomban lévő köztes termékek esetében. [...]
- (5) A Bizottság – a termelési eljárások összetettségére való tekintettel – úgy vélte, hogy valamely termék referenciaértéke akkor határozható meg, ha rendelkezésre állnak azok a termékmeghatározások és -besorolások, amelyek lehetővé teszik a termelési adatok hitelesítését és a termék-referenciaértéknek a kibocsátási egységek kiosztásának célját szolgáló, Unió-szerte egységes alkalmazását. Földrajzi alapon, a felhasznált technológiák, nyersanyagok vagy tüzelőanyagok alapján nem történt különbségtétel, annak érdekében, hogy az Unió gazdaságában ne torzuljanak a szén-dioxid-hatékonysági komparatív előnyök, és hogy fokozódjon a kibocsátási egységek átmeneti ingyenes kiosztásának harmonizációja.

[...]

- (8) [...] Ezen túlmenően minden olyan ágazat esetében, amelyhez az I. mellékletben termék-referenciaérték szerepel, a Bizottság – a [2003/87] irányelv 10a. cikkének (1) bekezdésével összhangban – a különböző forrásokból kapott kiegészítő információk alapján, illetve az európai és nemzetközi szinten leghatékonyabb műszaki megoldásokat és csökkentési potenciált elemző tanulmány alapján elemezte [...]"

11 E határozat 1. cikke előírja:

„E határozat a kibocsátási egységek 2013-tól esedékes harmonizált ingyenes kiosztásának uniós szintű átmeneti szabályait határozza meg a [2003/87] irányelv értelmében.”

12 E határozat harmadik cikkében a következőképpen rendelkezik:

„E határozat alkalmazásában:

[...]

- b) »létesítményrész termék-referenciaértéke [helyesen: termék-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész]«: olyan termék előállításához kapcsolódó ráfordítás, teljesítmény és a megfelelő kibocsátás, amelyhez az I. mellékletben referenciaértéket határoztak meg;
- c) »hő-referenciaérték szerinti létesítményrész [helyesen: hő-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész]«: a létesítményrész termék-referenciaértékével le nem írható olyan ráfordítás, teljesítmény és a megfelelő kibocsátás, amely

- a létesítmény határain belül termékek előállítása vagy – a villamos energia előállítását kivéve – mechanikai energia termelése, hőtermelés vagy hűtési szolgáltatások céljából a létesítmény határain belül elfogyasztott, de nem villamosenergia-ellátási célú, mérhető hő termeléséhez, illetve az uniós rendszerben részt vevő másik létesítménytől vagy egyéb entitástól való behozatalához, illetve mindkettőhöz, vagy
- az uniós rendszerben nem szereplő létesítmény vagy egyéb entitás számára történő kivitelhez kapcsolódik, kivéve a villamos energia termelési célú kivitelét;

[...]”

13 Ugyanezen határozat 10. cikke értelmében

„(1) A 7. cikk szerint gyűjtött adatok alapján a tagállamok a (2)–(8) bekezdéssel összhangban minden évre kiszámítják a 2013-tól kezdődően ingyenesen kiosztandó kibocsátási egységek számát a területükön található valamennyi meglévő létesítmény vonatkozásában.

(2) E számítás alkalmazásában a tagállamok először is minden létesítményrész esetében külön-külön határozzák meg az ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek előzetes számát a következők szerint:

- a) minden termék-referenciaérték szerinti létesítményrész [helyesen: termék-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész] esetében valamely adott évre ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek előzetes éves száma az e termék-referenciaérték I. mellékletben említett értéke és a termékkel kapcsolatos vonatkozó múltbeli tevékenységi szint szorzatának felel meg;

[...]”

14 A 2011/278 határozat I. melléklete 2. pontjának címe „A termék-referenciaértékeknek és a rendszerhatároknak a tüzelőanyag és a villamos energia felcserélhetősége figyelembevételével történő meghatározása”. Hidrogén esetében a termék-referenciaértékek meghatározása a következő:

„Referenciaként meghatározott termék	Az érintett termékek meghatározása	Az érintett folyamatok és kibocsátások meghatározása (rendszerhatárok)	[...]	Referenciaérték (kibocsátási egység/t)
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Hidrogén	[...] tiszta hidrogén, valamint [...] legalább 60 mólszázalék hidrogént tartalmazó hidrogén–szén-monoxid keverékek [...]	A hidrogén gyártásához, valamint a hidrogén és szén-monoxid szétválasztásához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó valamennyi folyamat beletartozik. [...]	[...]	8,85
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]”

- 15 E határozat I. mellékletének 3. pontja a hő- és tüzelőanyag-referenciaértékeket a következőképpen határozza meg:

„Referenciaérték	Érték (kibocsátási egység/TJ)
Hő-referenciaérték	62,3
Tüzelőanyag-referenciaérték	56,1”

A 2013/448 határozat

- 16 A 2013/448 határozat (13) preambulumbekzdése értelmében:

„A Bizottság megjegyzi, hogy a kibocsátási egységek kiosztásának céljára a [2011/278] határozat termék-referenciaértékeket állapított meg, figyelembe véve a termékleírásokat és az előállítási folyamatok összetettségét, ez pedig lehetővé teszi a termelési adatok hitelesítését és a termék-referenciaértékek egész Unióban történő egységes alkalmazását. A termék-referenciaértékek alkalmazása céljából a létesítmények létesítményrészekre lettek felosztva, a létesítményrész termék-referenciaértéke a meghatározás szerint olyan, termék előállításához kapcsolódó ráfordítás, teljesítmény és a megfelelő kibocsátás, amelyhez a [2011/278] határozat I. mellékletében referenciaértéket határoztak meg. A referenciaértékek tehát termékekre, és nem folyamatokra vonatkozóan kerültek megállapításra. [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 Az Evonik Degussa egy hidrogént gyártó létesítményt üzemeltet egy marli (Németország) ipari parkban, ahol vegyipari vállalatok és létesítményeik találhatók. Az Evonik Degussa különböző ipari folyamatokat alkalmaz a tiszta hidrogén gyártásához. E folyamatok egyikét egy „nagyfűtőértékű gáz” forrásanyaga táplálja, amely az ipari park különböző létesítményei által kibocsátott hulladékgázokból áll. Ez a nagyfűtőértékű gáz közel 85–95%-ban tartalmaz hidrogént, de ugyanúgy szén-monoxidot, szén-dioxidot, valamint gáz-halmazállapotú szénhidrogéneket is.
- 18 Az Evonik Degussa a nagyfűtőértékű gázt hidrogénezi, és – ezt követően – egy nyomásváltó adszorpciós folyamat keretében kezeli. Ennek során egy legalább 99,95 térfogatszázalékban hidrogén részarányú gáz eléréséhez a hidrogént elválasztja a nagyfűtőértékű gázt alkotó többi anyagtól.
- 19 A német hatóságok a 2014. február 17-i határozatukkal a 2013 és 2020 közötti időszak vonatkozásában kibocsátási egységeknek az Evonik Degussa számára való kiosztásáról döntöttek. Ez a határozat pontosítja, hogy a hidrogén nagyfűtőértékű gázból történő kiválasztására irányuló tevékenységet nem vették figyelembe a kiosztás során.
- 20 A német hatóságok a 2015. augusztus 25-i határozatukkal megerősítették az eredeti határozatukat, konkrétan azzal az indokkal, hogy a nagyfűtőértékű gáz forrásanyagában már jelen van a hidrogén, így az nem az Evonik Degussa által megvalósított gyártási folyamat eredménye. A hidrogén termék-referenciaértéke vonatkozásában a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontjában szereplő rendszer, amely lehetővé teszi a kiosztandó kibocsátási egységek meghatározását, csak a reformálással, részleges oxidációval, vízgázreakcióval vagy más átalakítási folyamatok által gyártott hidrogénre vonatkozik.
- 21 Abban a keresetben, amellyel az Evonik Degussa a kérdést előterjesztő bíróság, a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) előtt megtámadta ezt a határozatot, lényegében azt kifogásolja, hogy a hidrogén nagyfűtőértékű gázok tisztításával való generálását figyelembe kellett volna venni a kibocsátási egységek kiosztásához. Ennek érdekében a 2011/278 határozat I. mellékletének

2. pontjában található, a hidrogén termék-referenciaértékének a szövegére, valamint ennek a terméknek a fogalommeghatározására hivatkozik. Ugyanis ebből a fogalommeghatározásból nem tűnik ki, hogy az érintett gáznak nem egy adszorpciós vagy egy tisztítási folyamat eredményének kell lennie, hanem egy közvetlen kémiai reakció eredményének ahhoz, hogy e referenciaérték tekintetében „hidrogénnek” lehessen minősíteni.

- 22 A 2013/448 határozat (13) preambulumbekkezdése és a 2011/278 határozat (5) preambulumbekkezdése, amelyből az tűnik ki, hogy a termék-referenciaértékeket egy adott termékre határozták meg, és nem az eléréséhez alkalmazott folyamatok alapján, megerősíti ezt az értelmezést. Hasonlóképpen, az Európai Bizottság szolgálataiból származó egy dokumentum értelmében a gázok adszorpciós és tisztítási folyamatai a hidrogén termék-referenciaértéke vonatkozásában meghatározott, a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontjában szereplő rendszer határai között helyezkednek el. Ennélfogva az Evonik Degussa által a nagyfűtőértékű gázkeverékben lévő hidrogén kinyeréséhez alkalmazott nyomásváltó adszorpciós technikát a hidrogén kémiai szintéziséhez hasonló folyamatnak kell minősíteni.
- 23 Ezenkívül minden hidrogéngyártási folyamat során már jelen van ez az anyag a kiindulási kémiai anyagok között. Azonban emiatt a kibocsátási egységek hidrogéngyártás tekintetében való kiosztása nem kizárt, amennyiben kizárólag a tiszta termék a meghatározó a rá vonatkozó termék-referenciaérték alkalmazása szempontjából, így a bemeneti termék, azaz a nagyfűtőértékű gáz és a kimeneti termék, azaz a hidrogén tekintetében történő párhuzamos kiosztás nem lehetséges.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az Evonik Degussa által előterjesztett kereset lényegében annak a kérdését veti fel, hogy a 2003/87 irányelv I. melléklete szerinti „hidrogéngyártási” tevékenység magában foglalja-e a gázkeverékben lévő hidrogén relatív részarányának értékesíthető termék előállítását céljából való növelését. Igenlő válasz esetén az Evonik Degussa keresetének helyt kell adni, és ennek a vállalkozásnak többletkibocsátási egységeket kell kiosztani.
- 25 Egy ilyen többlet két másik feltétel teljesülése esetén is jár: azaz, egyrészt, ha a 2011/278 határozat I. mellékletében meghatározott, „hidrogén- és szén-monoxid-szétválasztási” folyamat alkalmazása mint olyan megfelel a hidrogén termék-referenciaértéke által meghatározott folyamatok fogalommeghatározásának, és másrészt, ha ez a folyamat magában foglalja a nagyfűtőértékű gázok nyomásváltó adszorpció útján történő tisztítását.
- 26 Ha a hidrogén termék-referenciaértékét kell alkalmazni a hidrogén nagyfűtőértékű gázok tisztítása általi gyártásakor, meg kell állapítani az Evonik Degussa számára kiosztandó többletkibocsátási egységek mennyiségét. Ennek keretében a 2003/87 irányelv 10a. cikkének (5) bekezdésében meghatározott, az egységes ágazatközi korrekciós tényező (a továbbiakban: korrekciós tényező) alkalmazásával kapcsolatos kérdések merülnek fel.
- 27 E körülmények között a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A [2011/278] határozat I. mellékletének 2. pontja értelmében csak akkor van e szó „hidrogén gyártásáról», ha két hidrogénatomból (H) kémiai szintézis útján állítanak elő hidrogénmolekulát [...], vagy a gyártás fogalma azt is magában foglalja-e, ha hidrogéntartalmú gázkeverék esetében – szintézis nélkül – a keverékben lévő hidrogén [...] relatív részarányát azáltal növelik meg, hogy a gáz egyéb összetevőit – akár fizikai, akár kémiai úton – eltávolítják annak érdekében, hogy – amint a [2011/278] határozat I. mellékletének 2. pontja fogalmaz – „az eladható (nettó) termelésben kifejezett és 100%-os anyagtisztaságú terméket” kapjanak?

- 2) Abban az esetben, ha az első kérdésre olyan válasz adandó, hogy a gyártás fogalma a gázkeverékben lévő hidrogén [...] relatív részarányának növelését nem foglalja magában, a következő további kérdés merül fel:

Úgy kell-e értelmezni a „hidrogén gyártásához, valamint a hidrogén és szén-monoxid szétválasztásához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó folyamat” megfogalmazást, hogy a hidrogén termék-referenciaértékének a [2011/278] határozat I. mellékletének 2. pontjában előírt rendszerhatárai csak mindkét elemet együtt („valamint”) tartalmazzák, vagy a „hidrogén és szén-monoxid szétválasztása” folyamat elem történhet izoláltan, önmagában, a rendszerhatárokon belüli egyedüli folyamatként is?

- 3) Abban az esetben, ha a második kérdésre olyan válasz adandó, hogy a „hidrogén és szén-monoxid szétválasztása” folyamat elem izoláltan, önmagában, a rendszerhatárokon belüli egyedüli folyamatként is történhet, a következő további kérdés merül fel:

„Hidrogén és szén-monoxid szétválasztása” folyamat elemről csak akkor van-e szó, ha a hidrogént kizárólag a szén-monoxidtól választják el, vagy a „hidrogén és szén-monoxid szétválasztása” folyamat elem akkor valósul-e meg, ha annak keretében a hidrogént nem kizárólag a szén-monoxidtól, hanem továbbá más anyagoktól is – például szén-dioxidtól [...] – elválasztják?

- 4) Abban az esetben, ha a bíróságnak meg kell ítélni [az Evonik Degussa számára] a kibocsátási egységek ingyenes többletkiosztására vonatkozó igényt, felmerül a kérdés, hogy a 2016. április 28-i Borealis Polyolefine és társai ítélet (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 és C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) rendelkező részének 3. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy
- a [2013/448] határozat eredeti változata 4. cikkében és II. mellékletében szereplő [korrekciós tényező] alkalmazandó a 2017. március 1-je előtt, a tagállam illetékes hatósága által a 2013 és 2020 közötti időszakra megállapított kibocsátási egységekre, és
 - hogy a [2013/448] határozat eredeti változata 4. cikkében és II. mellékletében szereplő, [korrekciós tényezőt] 2017. március 1-je után a 2013 és 2017 közötti időszakra a bíró által elrendelt többletkibocsátási egységekre is alkalmazni kell, és
 - hogy a [...] 2017. március 1-jei hatállyal módosított [2013/448] határozat 4. cikkének és II. mellékletének [korrekciós tényezőjét] 2017. március 1-je után a 2018 és 2020 közötti időszakra bíró által elrendelt többletkibocsátási egységekre is alkalmazni kell?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 28 Első és második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy egy folyamat, amely nem teszi lehetővé a kémiai szintézis által történő hidrogéngyártást, hanem kizárólag ennek a gázkeverékben már jelen lévő anyagnak a szétválasztását, az a hidrogén termék-referenciaértékére vonatkozó rendszerhatárok közé tartozik.
- 29 Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság azért fogadta el a 2011/278 határozatot – amint az az 1. cikkéből is kitűnik –, hogy a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált kiosztás uniós szintű átmeneti szabályait a 2003/87 irányelv 10a. cikke (1) bekezdésének megfelelően meghatározza. Ahogyan ez utóbbi rendelkezés is kifejti, noha az így meghozott intézkedések a 2003/87 irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányulnak, attól még a Bizottság – ebben a kontextusban – köteles volt az e irányelv által kialakított jogi keretet, különösen annak hatályát

tiszteletben tartani (lásd ebben az értelemben: 2017. július 26-i Cseh Köztársaság kontra Bizottság ítélet, C-696/15 P, EU:C:2017:595, 51. pont). Ebből az is következik, hogy a 2011/278 határozat rendelkezéseit a 2003/87 irányelv követelményeinek fényében kell értelmezni.

- 30 Ezen irányelv 10a. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az egyes ágazatokban és alágazatokban a referenciaértékeket főszabály szerint a termékek – és nem a ráfordítások – alapján kell kiszámítani, az üvegházhatású gázok kibocsátása csökkentésének és az energiahatékonysági megtakarításnak az érintett ágazat vagy alágazat termelési folyamata során való maximalizálása érdekében.
- 31 Következésképpen, amint az a 2011/278 határozat (4) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a Bizottság lehetőség szerint referenciaértékeket alakított ki a termékek esetében. Amint azt ugyanezen preambulumbekkezdés is kifejti, „a 2003/87 irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységek során előállított termékek” azok a termékek, amelyekre a referenciaértékek vonatkoznak.
- 32 Ez a megközelítés összhangban van a 2003/87 irányelv követelményeivel. Ugyanis ezen irányelv a 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően az I. mellékletében felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra alkalmazandó. Amint az a 3. cikkének b) és e) pontjából következik, ezen irányelv hatálya alá tartoznak az olyan tevékenységekből származó kibocsátások is, amelyek az ezen I. melléklet által említett tevékenységgel közvetlenül együtt járnak, és ahhoz műszakilag kapcsolódnak.
- 33 Ami a hidrogéngyártást illeti, a 2003/87 irányelv I. melléklete ezt a tevékenységet úgy határozza meg, mint a „hidrogén (H₂) [...] reformálással vagy részleges oxidálással történő előállítását”. Következésképpen az irányelv hatálya alá csak a hidrogén ilyen folyamatok általi gyártása, valamint – az említett irányelv 3. cikke b) és e) pontjának megfelelően – azok a tevékenységek tartoznak, amelyek közvetlenül az ilyen jellegű hidrogéngyártáshoz kapcsolódnak, feltéve hogy e gyártáshoz műszakilag kötődnek.
- 34 Amint az különösen a jelen ítélet 29. pontjából következik, a hidrogén 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontjában meghatározott termék-referenciaértéke csak olyan más folyamatokat foglal magában, amelyek a 2003/87 irányelv hatálya alá tartoznak.
- 35 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ez a referenciaérték a „hidrogén gyártásához, valamint a hidrogén és szén-monoxid szétválasztásához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó folyamatokra” vonatkozik.
- 36 Egyrészt, ami a „hidrogéngyártás” fogalmát illeti, azt a 2003/87 irányelv I. mellékletében használt kifejezések fényében úgy kell értelmezni, mint amely magában foglalja a hidrogén reformálással vagy részleges oxidálással történő gyártását.
- 37 Másrészt, ami a „hidrogén és szén-monoxid szétválasztását” illeti, egy ilyen folyamat nem a hidrogén kémiai szintézis útján történő gyártásából áll, hanem abból, hogy a hidrogént pusztán kinyerik az azt már tartalmazó gázkeverékből.
- 38 Következésképpen ez a folyamat önmagában nem tartozik a hidrogén 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontjában meghatározott termék-referenciaértéke alá. Ugyanakkor e folyamat a hidrogén termék-referenciaértéke alá tartozik akkor, ha a 2003/87 irányelv I. mellékletének, valamint a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontja értelmében vett „hidrogéngyártáshoz” kapcsolódik, és ahhoz műszakilag kötődik.
- 39 Ebből különösen az következik, hogy egy olyan tevékenység, mint az alapeljárás felperesének tevékenysége, amely kizárólag egy nagyfűtőértékű gázkeverék – amely közel 85–95%-ban tartalmaz hidrogént – hidrogénjének a szétválasztására irányul, nem minősíthető a 2003/87 irányelv I. mellékletének, valamint a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontja értelmében vett „hidrogéngyártásnak”.

- 40 Ugyanis egy ilyen tevékenység, amelynek keretében egy nagyfűtőértékű gázkeveréket, amelyet nem az ezen rendelkezések értelmében vett „hidrogéngyártási” folyamat útján értek el, azért tisztítják, hogy abból hidrogént nyerjenek ki, nem kapcsolódik a „hidrogéngyártáshoz”, hanem egy különálló tevékenységet képez, amely – következésképpen – nem tartozik a hidrogén 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontjában szereplő termék-referenciaértéke alá.
- 41 A 2011/278 határozat I. melléklete 2. pontjának ezt az értelmezését a kibocsátási egységek 2003/87 irányelv 1. cikkében említett kereskedelmi rendszerének célkitűzése, azaz az üvegházhatású gázok kibocsátásának költséghatékony és gazdaságilag eredményes csökkentésének ösztönzése, is alátámasztja.
- 42 Ugyanis, ahogyan az a 2003/87 irányelv (8) preambulumbekzdéséből, a 2009/29 irányelv (8) preambulumbekzdéséből és a 2011/278 határozat (8) preambulumbekzdéséből is kitűnik, ennek a célkitűzésnek a megvalósítása magában foglalja olyan tevékenységek e rendszerbe vonását, amelyek bizonyos lehetőséget biztosítanak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére. Ahogyan a Bírósághoz benyújtott észrevételek összessége is megerősíti, a 2003/87 irányelv I. melléklete értelmében vett „hidrogéngyártás” ilyen lehetőséget jelent az üvegházhatású gázok e tevékenység által generált kibocsátásainak intenzitása miatt. Ezzel szemben nem ez a helyzet egy olyan folyamat esetében, mint amilyen az alapügyben szereplő folyamat is, amely a nagyfűtőértékű gázkeverékben lévő hidrogént választja szét, azzal a kizárólagos céllal, hogy egy gázkeverékben jelen lévő hidrogénből nagyobb részarányt érjen el.
- 43 Egyébiránt emiatt a hidrogén termék-referenciaértékének alkalmazása a nagyfűtőértékű gáz forrásanyagában jelen lévő hidrogén szétválasztási folyamatára, mint amilyen az alapügyben szereplő folyamat is, a kibocsátási egységek túlzott mértékű kiosztásához vezetne. Ugyanis ez a referenciaérték, mint ahogy az a jelen ítélet 31–34. pontjából is kitűnik, a hidrogén reformálással vagy részleges oxidációval történő gyártásával összefüggő kibocsátások alapján lett meghatározva. Ha egy ilyen szétválasztási folyamatot a Bizottság önmagában egy olyan hidrogéngyártási folyamatnak tekintett volna, amely ennek a rendszernek a határai közé tartozik, akkor egy lényegesen alacsonyabb szinten állapította volna meg a termék-referenciaértéket, mint ahogyan azzal a Németországi Szövetségi Köztársaság is érvelt az írásbeli észrevételeiben.
- 44 Továbbá, amennyiben az Evonik Degussa azzal érvel az írásbeli észrevételeiben, hogy kibocsátási egységeket kellene kapnia a hidrogén szétválasztási folyamatát megvalósító, az alapeljárásban szóban forgó tevékenysége alapján, azzal az indokkal, hogy a nagyfűtőértékű gázban lévő hidrogéntől elválasztott anyagokat egy kemencében elégeti, rá kell mutatni arra, hogy az így generált kibocsátások már tartozhatnak referenciaérték alá. Ez az eset állna fenn, amennyiben ez a kemence szolgáltatja a szükséges hőt a „hidrogéngyártáshoz”, vagy amennyiben a 2011/278 határozat 3. cikkének c) pontja és I. mellékletének 3. pontja értelmében vett hő-referenciaértéket kellene alkalmazni. Ebben az esetben a kibocsátási egységek hidrogénszétválasztási folyamatra történő kiosztása párhuzamos kiosztáshoz vezetne.
- 45 Márpedig a Bíróság már kimondta, hogy a kibocsátási egységek kiosztásánál el kell kerülni egy létesítmény kibocsátásainak kétszeres figyelembevételét, amennyiben a 2003/87 irányelv és a 2011/278 határozat ellenzi a kibocsátások kétszeres beszámítását, valamint a kibocsátási egységek párhuzamos kiosztását (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 8-i Borealis és társai ítélet, C-180/15, EU:C:2016:647, 70–73. pont).
- 46 Mindenesetre a kibocsátási egységeknek az ilyen alapon történő kiosztása olyan létesítmény számára, mint az alapügyben szereplő létesítmény, ellentétes az uniós jogalkotó azon szándékával, hogy a hulladékgázokból való hatékony energia-visszanyerésnek csak bizonyos formáit veszi figyelembe a termék-referenciaértékek meghatározásánál.

- 47 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a 2011/278 határozat I. mellékletének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy egy olyan folyamat, mint az alapügyben szereplő, amely nem teszi lehetővé a kémiai szintézis által történő hidrogéngyártást, hanem kizárólag ennek a gázkeverékben már jelen lévő anyagnak a szétválasztását, nem tartozik a hidrogén termék-referenciaértékére vonatkozó rendszerhatárok közé. Ez csak akkor lenne másként, ha e folyamat egyrészt a 2003/87 irányelv I. melléklete értelmében vett „hidrogéngyártáshoz” kapcsolódna, másrészt, ha ahhoz műszakilag kötődne.

A harmadik kérdésről

- 48 Az első és a második kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdést nem szükséges megválaszolni.

A negyedik kérdésről

- 49 A kérdést előterjesztő bíróság negyedik kérdése a 2016. április 28-i Borealis Polyolefine és társai ítélet (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 és C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) Bíróság általi értelmezésére irányul, abban az esetben, ha e bíróságnak el kellene ismernie az alapügy felperesének a többletkibocsátási egységekhez való jogát.
- 50 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy az Evonik Degussának csak abban az esetben kellene többletkibocsátási egységet kiosztani, ha a folyamat, amely kizárólag egy nagyfűtőértékű gázkeverékben lévő hidrogén szétválasztására irányul, mint amilyen az alapügyben szereplő folyamat is, a hidrogén termék-referenciaértékére vonatkozó rendszerhatárok közé tartozik.
- 51 Ennélfogva az első és a második kérdésre adott válaszra tekintettel a negyedik kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

- 52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat I. mellékletének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy egy olyan folyamat, mint az alapügyben szereplő, amely nem teszi lehetővé a kémiai szintézis által történő hidrogéngyártást, hanem kizárólag ennek a gázkeverékben már jelen lévő anyagnak a szétválasztását, nem tartozik a hidrogén termék-referenciaértékére vonatkozó rendszerhatárok közé. Ez csak akkor lenne másként, ha e folyamat egyrészt a 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. melléklete értelmében vett „hidrogéngyártáshoz” kapcsolódna, másrészt, ha ahhoz műszakilag kötődne.

Aláírások